

Nr 1062

**WARUNKI TECHNICZNE MATERIAŁÓW WOJSKOWYCH
SPODNIE KAWALERII**

WARSZAWA 1938 ROK

Nr 1062

Arch.

28249¹²

WARUNKI TECHNICZNE MATERIAŁÓW WOJSKOWYCH

Spodnie kawalerii

S p i s r z e c z y

Paragraf

Ogólny opis	1
Wymiary i ciężar	2
Materiał	3
Wykonanie	4
Opakowanie	5
Odbiór	6
Znakowanie	7
Przepisy i materiał pomocniczy	8
Moc obowiązująca warunków	9

1. OGÓLNY OPIS.

Spodnie kawalerii, podszyte górą podszewką, są jednoszwowe, gładkie, swobodne w biodrach, siedzeniu, udach i kolanach; nogawice przylegają do nóg pod kolanami i do łydek. Spodnie mają naszyte z tyłu, na linii stanu, dwa ściągacze, zaś górą cztery przesuwki; w obydwie nogawice są wpuszczone z przodu, od rozporka skośnie na dół ku bocznym szwom, kieszenie, zapinane na guziki spodniowe. Spodnie są tak wykonane, aby w stanie dochodziły poza biodra, z boku tworzyły rozszerzające się ku dołowi bufy, sięgające od stanu do kolan, a na linii bocznych szwów, na wysokości łydek, były zakończone rozporkami, zawiązywanymi za pomocą tasiemek.

Ogólny wygląd spodni kawalerii przedstawia załączony rysunek.

2. WYMIARY i CIĘŻAR.

Spodnie kawalerii powinny być wykonywane w sześciu wielkościach w stosunku procentowym:

nr 1	-	11%
nr 2	-	20%
nr 3	-	26%
nr 4	-	23%
nr 5	-	13%
nr 6	-	7%

Wymiary i ciężar spodni kawalerii są ujęte w poniższych tabelach.

- 2 -
A. Wymiary

Licz- ba ry- sunku	Wyszczególnienie	Wielkość					
		nr 1	nr 2	nr 3	nr 4	nr 5	nr 6
		centymetry					
1	Długość spodni z boku, mierzona od przszycia paska	93	96	99	103	106	110
2	Długość spodni wzdłuż rozkrocza, mierzona od najgłębszego miejsca	68	70	72	75	78	81
3	Długość rozporka z przodu, mierzona od górnej krawędzi do rygielka	25,5	26	27	28	28,5	29,5
4	Długość rozporków w nogawicach dołem	15	15	15	15	15	15
5	Długość tasemek do zawiązywania nogawic	75	75	75	75	75	75
6	Długość przesuwek	6	6	6	6	6	6
7	Długość worków kieszeniowych, mierzona od przszycia paska	30	30	30	30	30	30
8	Długość otworów kieszeniowych	16	16	16	17	17	17
9	Długość ściągaczy	17	17	17	18	18	18
10	Długość siodełka	16	16	16	17	17	17
11	Odległość otworów kieszeniowych od górnej krawędzi spodni, mierzona z przodu	10	10	10	10	10	10
12	Odległość otworów kieszeniowych od górnej krawędzi spodni, mierzona wzdłuż bocznych szwów	17	17	17	17	17	17
13	Odległość otworów kieszeniowych od bocznych szwów	2	2	3	3	3	3
14	Odległość przesuwki z przodu od górnej krawędzi spodni	5	5	5	5	5	5
15	Odległość przesuwki z boku od górnej krawędzi spodni	4	4	4	4	4	4
16	Odległość przesuwki z tyłu od górnej krawędzi spodni	6	6	6	6	6	6
17	Odległość dziurki w lewej nogawicy od górnej krawędzi spodni	3	3	3	3	3	3
18	Odległość dziurek w listewce i w nogawicy od pionowej krawędzi przedniego rozporka	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Licz- ba ry- sunku	Wyszczególnienie	W i e l k o ś ć					
		nr 1	nr 2	nr 3	nr 4	nr 5	nr 6
		c e n t y m e t r y					
19	Szerokość w pasie, mierzona po li- nii przeszycia paska od złącze- nia listewki z prawą nogawicą do szwu z tyłu spodni	40	42	44	46	48	50
20	Szerokość w udzie	37	38	39	40	41	42,5
21	Szerokość w kolanie	24	24,5	25	25,5	26	26,5
22	Szerokość w łydce	18	18,5	19	19,5	20	21
23	Szerokość nogawic dołem	12	12	13	14	14,5	15
24	Szerokość obsadzeń przy górnych krawędziach otworów kieszeniowych	6	6	6	6	6	6
25	Szerokość podszewki z przodu	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
26	Szerokość podszewki z boku	10	10	10	10	10	10
27	Szerokość podszewki z tyłu	12	12	12	12	12	12
28	Szerokość przesuwek	1	1	1	1	1	1
29	Szerokość kieszeni	19	19	19	19	19	19
30	Szerokość półsiodełka	7	7	7	7	7	7
31	Szerokość ściągaczy, mierzona w najszerszych miejscach	5	5	5	5	5	5
32	Szerokość ściągaczy, mierzona w miejscu przyszycia sprzączki	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
33	Szerokość prawej i lewej listew- ki rozporka	5	5	5	5	5	5

Od powyższych wamiarów są dopuszczalne odchylenia w grani-
cach mniej lub więcej 2%.

B. Ciężar

Wyszczególnienie						Gramy
Spodnie kawalerii bez karwaszy nr 1					około	805
"	"	"	"	nr 2	"	830
"	"	"	"	nr 3	"	865

Wyszczególnienie					Gramy
Spodnie kawalerii bez karwaszy	nr 4	około			915
" " " "	nr 5	"			965
" " " "	nr 6				1010
Spodnie kawalerii bez karwaszy średnio około					885
Spodnie kawalerii z karwaszami	nr 1	około			1060
" " " "	nr 2	"			1085
" " " "	nr 3	"			1120
" " " "	nr 4				1220
" " " "	nr 5	"			1270
" " " "	nr 6	"			1315
Spodnie kawalerii z karwaszami średnio około					1165

3. MATERIAŁ.

Materiał, użyty do wykonywania spodni kawalerii, powinien odpowiadać następującym warunkom.

a/ Sukno, barwy ochronnej, powinno odpowiadać warunkom technicznym sukna na spodnie żołnierskie - nr 635.

b/ Tkanina bawełniana na podszewkę i kieszenie powinna odpowiadać warunkom P.S.205-107, tab.2., pkt 7. /nr kat.444/ z tym, że barwa jej powinna być ochronna.

c/ Tasiemka bawełniana, barwy ochronnej, 13 mm szeroka, powinna odpowiadać warunkom P.S.205-107, tab.2., pkt 8. /nr kat.444/.

d/ Nici bawełniane, barwy ochronnej, nr 30/3 do szycia spodni, maszynowego obszywania dziurek, wykonywania rygielków i przyszywania guzików, powinny odpowiadać warunkom P.S.205-107, tab.1. /nr kat.444/.

e/ Guziki do spodni powinny odpowiadać warunkom technicznym nr 689.

f/ Sprzączka do spodni powinna odpowiadać warunkom technicznym nr 693.

g/ Karwasze powinny odpowiadać tymczasowym warunkom technicznym nr 957.

4. WYKONANIE.

Rozkrój i wykonanie spodni kawalerii powinny być zgodne z postanowieniami warunków technicznych nr 1054, niniejszych warunków, z rysunkiem, z szablonami oraz z zatwierdzonym wzorem, a w szczególności.

a/ Wykroje łydek należy złączyć ze sobą wzdłuż długości szwami zwykłymi, rozszytymi w ten sposób, aby szwy te wypadły pośrodku łydek. Tak zszyte łydki powinny być złączone wzdłuż swych górnych krawędzi z wykrojami nogawic również szwami zwykłymi, rozszytymi. Dolne krawędzie nogawic należy przed złączeniem z łydkami ściągnąć nitką do linii prostej, aby w ten sposób zmniejszony obwód nogawic równał się obwodowi łydek. Szwy zwykłe, rozszyte, łączące łydki z nogawicami, powinny być wzmocnione tasiemką, nałożoną na szwy i przesyta, jednocześnie przy rozszywaniu szwów.

Szwy, łączące łydki z nogawicami, należy wykonać w ten sposób, aby po złączeniu nogawic szwy nie stykały się ze sobą po bokach, lecz szew od strony kolan znajdował się o 2,5 - 3 cm wyżej od szwu od strony łydki.

b/ Nogawice, skrojone w całości /bez szwu od strony przyśrodkowej/, powinny być złączone z tyłu z klinami szwami zwykłymi, rozszytymi, przy czym odcięte krawędzie klinów i nogawic należy zszyć ze spodniami ręcznie ścięciem okrętkowym, tak aby przy wkładaniu i zdejmowaniu spodni krawędzie te nie odwijają się i nie ugniatały ciała.

c/ W wykrojach nogawic powinny być wykonane z przodu, od rozporka skośnie na dół ku bocznym szwom, dwa rozcięcia kieszeniowe.

Do każdego rozcięcia kieszeniowego należy przyszyć obsadzenia kieszeniowe z sukna jak na spodnie. Górne obsadzenia powinny być przyszyte szwami zwykłymi, przełożonymi i przesytymi, dolne zaś szwami wypustkowymi, tak aby powstały wypustki około 0,3 cm szerokie.

Wykroje worków kieszeniowych należy złożyć na połowę wzdłuż długości w ten sposób, aby ich złożone krawędzie były zwrócone ku przodowi, a górne, odcięte krawędzie sięgały poza linię przszycia, imitującego pasek; następnie w spodnich częściach wykrojów worków powinny być wykonane rozcięcia, których dolne krawędzie należy wszyć w wypustki przy dolnych krawędziach otworów kieszeniowych, po czym dolne części otworów kieszeni powinny być przesyte wraz z obsadzeniami i z workami wzdłuż bocznych, krótszych krawędzi prosto, a wzdłuż dolnych, dłuższych krawędzi obsadzeń w ząb, przy czym przszycia dolne należy wykonać: z obydwu stron otworów kieszeniowych prosto na szerokości około 2 cm, a dołem w ząb na szerokości około 5 cm, mierząc środkiem od krawędzi wypustek.

Wierzchnie części wykrojów worków powinny być złączone z obsadzeniami przy górnych krawędziach otworów kieszeniowych za pomocą przszyc, wykonanych wzdłuż wszystkich krawędzi obsadzeń.

Worki kieszeniowe należy złączyć wzdłuż tylnych i dolnych krawędzi szwami zwykłymi, wywróconymi i przesytymi. Otwory kieszeniowe powinny być wzmocnione z obydwu stron silnymi, na wskroś wykonanymi rygielkami, około 1 cm długimi.

Worki kieszeniowe mogą składać się z dwu równych części, złączonych ze sobą szwami zwykłymi, wywróconymi i przesytymi.

W dolnych częściach otworów kieszeni, w odległości około 1 cm od krawędzi wypustek, należy obszyć prostopadle do krawędzi wypustek po jednej dziurce z oczkiem, 2 cm długiej, wykonanej na wskroś przez obsadzenie. Odpowiednio do wykonanych dziurek, do obsadzeń górnych krawędzi otworów kieszeniowych powinny być przyszyte na wskroś przez worki kieszeniowe dwa guziki spodniowe.

d/ Do lewej nogawicy powinna być przszyta w miejscu rozporka szwem zwykłym listewka, wzmocniona podszewką. Przed przyszyciem listewki, rozporek należy wzmocnić również podszewką, złączoną z rozporkiem szwem zwykłym, wywróconym i przesytytym w odległości 0,3-0,4 cm od wywróconej, sukiennej krawędzi, a w odległości 0,1-0,2 cm od wywróconej krawędzi podszewki.

Wykroje listewki i podszewki powinny być złączone wzdłuż ich pionowych krawędzi szwem zwykłym, następnie wywrócone i przesyte w odległości 0,3-0,4 cm od wywróconej krawędzi listewki, a w odległości 0,1-0,2 cm od wywróconej krawędzi podszewki.

Przed złączeniem listewki z nogawicą, należy wykonać w listewce poziomo cztery dziurki bez oczek, 2 cm długie.

Tak wykonana listewka powinna być wzdłuż jej owalnej krawędzi przszyta do nogawicy szwem zwykłym, tak aby podszewka listewki przylegała do podszewki rozporka. Po przyszyciu listewki, ewentualnie wystającą podszewkę wzdłuż owalnej krawędzi listewki należy obciąć i wraz z krawędzią listewki obrzucić ręcznie rzadkim ścięciem okrętowym.

Do prawej nogawicy powinna być przszyta szwem zwykłym, rozprasowanym listewka, na którą następnie z prawej strony należy nałożyć podszewkę i przszyć ją szwem zwykłym wzdłuż dłuższej, owalnej i krótszej, górnej krawędzi, potem wywrócić, wolną krawędź podszewki zawinąć na 0,5 cm do wewnątrz i listewkę przszyć wokoło po zewnętrznej stronie podszewki w odległości 0,2-0,3 cm od wywróconych krawędzi listewki oraz po nogawicy w odległości 0,2-0,3 cm od linii złączenia listewki z nogawicą.

e/ Tak wykonane nogawice powinny być złączone nasamprzód po bokach szwami zwykłymi, przełożonymi i przesytytymi, sięgającymi od górnych krawędzi aż do rozporków, których krawędzie należy zawinąć do wewnątrz i przszyć w odległości 0,3-0,4 cm od zawinięć. Rozporki powinny być wzmocnione górną silnymi, na wskroś wykonanymi rygielkami, około 1 cm długimi.

Następnie nogawice należy złączyć ze sobą, począwszy od nacięcia rozporka przez siedzenie aż ku górze, szwem zwykłym, rozszytym w ten sposób, aby listewka lewa nakrywała listewkę prawą. Szw złączający nogawice przez siedzenie, powinien być wzmocniony tasiemką nałożoną na szew i przszytą jednocześnie przy rozszywaniu szwu, a sięgającą z tyłu poza dolną krawędź podszewki.

Rozporek z przodu spodni należy wzmocnić rygielkiem, około 1 cm długim, przy czym rygielk ten powinien być wykonany na wskroś przez wszystkie tkaniny, tak aby nie wystawał poza krawędź lewej listewki.

Dolne, niezawinięte krawędzie nogawic należy podszyć od wewnątrz tasiemkami, służącymi do zawiązywania nogawic.

f/ Do wzmocnienia rozkrocza służy siodełko, przszyte do spodni od strony wewnętrznej.

Wykroje siodełka powinny być złączone nasamprzód ze sobą szwem zwykłym, wygładzonym, po czym owalną krawędź siodełka należy zawi-

nać na 0,5 cm do wewnątrz i siodełko nałożyć na spodnie, tak aby wygładzony szew siodełka nakrywał szew rozszyty w rozkroczu, a siodełko przylegało ściśle do wewnętrznej strony spodni. Tak nałożone siodełko powinno być złączone z nogawicami ręcznie ścięciem okrętkowym, poczynając i kończąc od wzmocnienia rozporka rygielkiem.

g/ Spodnie należy wzmocnić górą podszewką, sięgającą z przodu nieco poza linię przyszycia lewej listewki i nieco poza krawędź podszewki prawej listewki.

Wykroje podszewki powinny być złączone ze sobą po bokach i z tyłu szwami zwykłymi, wygładzonymi, a następnie ze spodniami wzdłuż górnej krawędzi szwem zwykłym, wywróconym i przesyty w odległości 0,2-0,3 cm od wywróconej krawędzi spodni. Wolne krawędzie podszewki należy zawinać do wewnątrz i, po wyrównaniu podszewki ze spodniami, przesyć szwem zwykłym wzdłuż dolnej i przednich krawędzi w odległości 0,2-0,3 cm od zawinięcia.

Niezależnie od przyszycia spodni wzdłuż dolnej krawędzi podszewki, spodnie powinny być przesyte na wskroś przez podszewkę linią prostą, a mianowicie: z przodu przy krawędzi rozporka lewej nogawicy i przy linii złączenia prawej nogawicy z listewką na wysokości 6 cm, na szwach bocznych na wysokości 5 cm, a z tyłu na wysokości 4 cm od górnej krawędzi spodni. Przeszycie powyższe, sięgające od pionowej krawędzi lewej listewki do linii złączenia prawej listewki z nogawicą, imituje pasek.

h/ Pośrodku imitowanego paska należy z lewej strony spodni wykonać na wskroś przez przyszytą listewkę poziomą dziurkę z oczkiem, 2 cm długą. Odpowiednio do wykonanych dziurek w lewej listewce i w imitowanym pasku, powinny być przyszyte do prawej listewki, bliżej linii złączenia z nogawicą, guziki spodniowe.

Lewą listewkę należy złączyć z nogawicą czterema rygielkami, z których trzy powinny być wykonane pośrodku między dziurkami, a czwarty w miejscu przyszycia, imitującego pasek.

i/ W górnej części spodni należy naszyć cztery przesuwki. Przesuwki, skrojone z sukna jak na spodnie, powinny być zagięte dwa razy wzdłuż długości, przesyte na wskroś w odległości 0,2-0,3 cm od wierzchnich, odciętych krawędzi, a następnie odciętymi krawędziami nałożone na spodnie w następujący sposób: jedna z przodu lewej nogawicy na przyszyciu, łączącym listewkę z nogawicą, dwie na bocznych szwach i wreszcie czwarta z tyłu na szwie rozszytym.

Tak nałożone przesuwki należy przesyć na wskroś kilka razy na każdym końcu w poprzek swej długości.

k/ Do regulowania szerokości w pasie służą ściągacze, podszyte podszewką. Krawędzie wykrojów ściągaczy i podszewki, zakończonych w kącie na szerszych i węższych końcach, powinny być zawinięte do wewnątrz, nałożone na siebie lewymi stronami i złączone wzdłuż dłuższych i krótszych, skośnych krawędzi szwami zwykłymi, przy czym przyszycia te należy wykonać w odległości 0,3-0,4 cm od zawiniętych krawędzi ściągaczy, a w odległości 0,1-0,2 cm od zawiniętych krawędzi podszewki.

Wolne, skośne krawędzie szerszych końców ściągaczy powinny być zawinięte do wewnątrz, ściągacze nałożone z tyłu na nogawice i przesyte na wskroś w sposób uwidoczony na rysunku.

Do węższego końca lewego ściągacza należy przyszyć sprzączkę, przy czym zagięty koniec ściągacza powinien być wsunięty pod podszewkę i przesyty maszynowo na wskroś wraz z podszewką.

Sciągacze należy naszyć w ten sposób, aby ich środkowe, podłużne linie biegły po linii stanu.

5. OPAKOWANIE.

Spodnie kawalerii powinny być dostarczane do odbioru nie wiązane, jednak w stosach według numerów wielkości, przy czym każdą parę należy złożyć rozporkiem do wewnątrz, a liniami bocznych szwów do siebie. Do magazynu spodnie powinny być zagięte na połowę w poprzek długości nogawicami do wierzchu, ułożone w paczki po 10 par, liniami zagięć po jednej stronie i związane sznurkiem na obu końcach.

6. ODBIÓR.

Odbiór spodni kawalerii powinien być przeprowadzony zgodnie z warunkami odbioru przedmiotów ubrania sukiennego dla wojska - nr 1055, przy czym do badań szczegółowych należy pobrać 30% przedstawionych do odbioru spodni.

7. ZNAKOWANIE.

Spodnie kawalerii powinny być oznakowane w myśl instrukcji o cechowaniu materiału intendenckiego, część I - nr 903 i część II - nr 1024 w następujący sposób.

Przedmiot	Rodzaj cechy	Przyrząd do znakowania	Miejsce znakowania
Spodnie kawalerii	Znak firmy	dowolny	W rogu podszewki z prawej
	Numer wielkości	Nr 3	strony spodni
	Miesiąc i rok dostawy	D. 2	nad dolną krawędzią.
	Cechy przyjęcia organów odbiorczych	P. 3	

8. PRZEPISY i MATERIAŁ POMOOCNICZY.

Całość warunków technicznych stanowią: tekst niniejszych warunków, szablony, rysunek, zatwierdzony wzór spodni kawalerii, warunki techniczne sukna na spodnie żołnierskie - nr 635, P.S.205-107 /nr kat.444/, warunki techniczne guzików do spodni - nr 689, warunki techniczne sprzączki do spodni - nr 693, tymczasowe warunki techniczne karwaszy skórzanych - nr 957, instrukcja o cechowaniu materiału intendenckiego, część I - nr 903 i część II - nr 1024, ogólne warunki techniczne i zasady wykonywania przedmiotów ubrania sukiennego dla wojska - nr 1054 oraz warunki odbioru przedmiotów ubrania sukiennego dla wojska - nr 1055.

9. MOC OBOWIĄZUJĄCA WARUNKÓW.

Niniejsze warunki techniczne obowiązują z dniem zatwierdzenia .
Jednocześnie traci moc obowiązującą opis sukiennych spodni kawale-
ryjskich - nr 297.

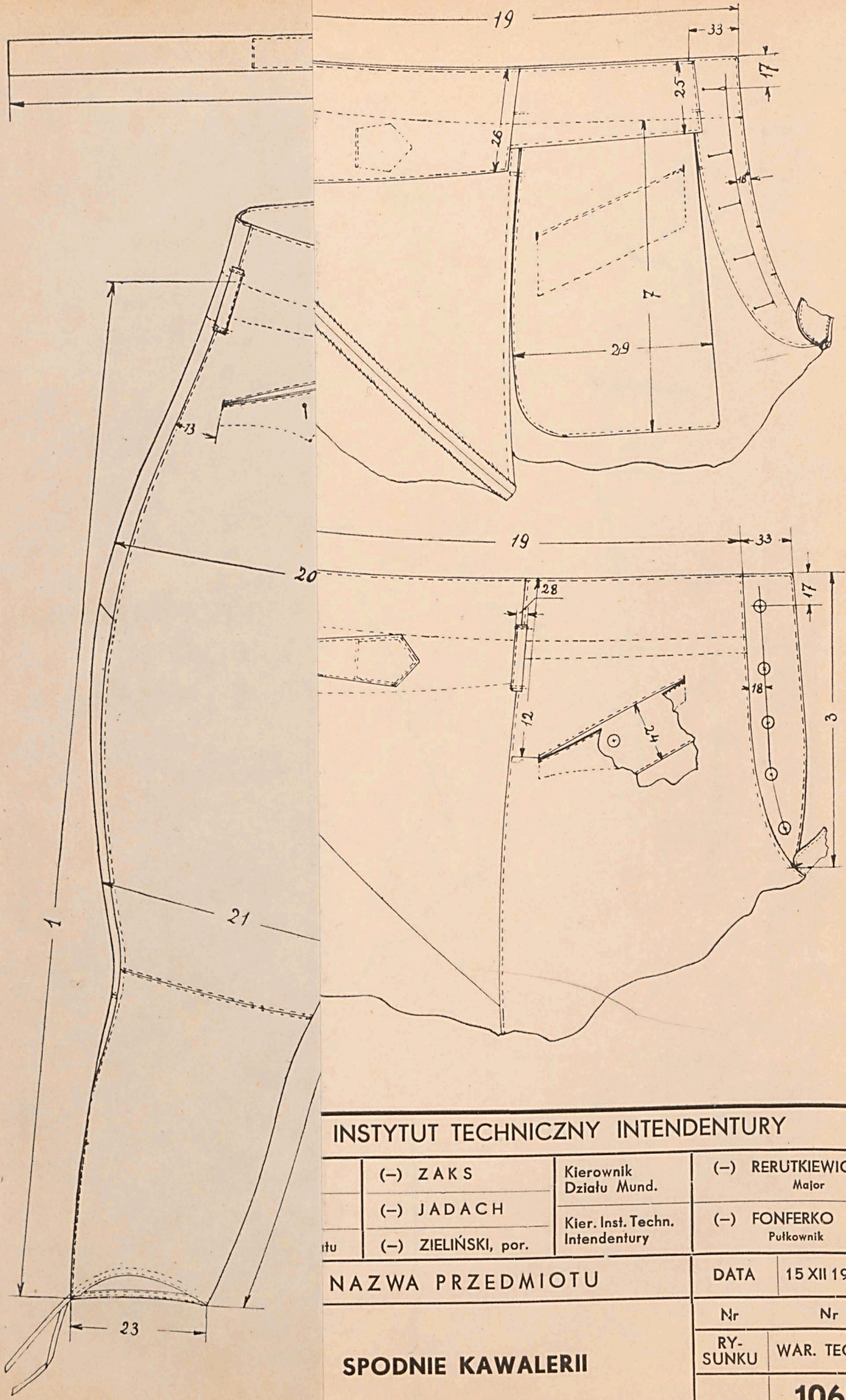
KIEROWNIK INSTYTUTU TECHN.INT.

/-/ F o n f e r k o
pułkownik

Z a t w i e r d z a m :
SZE F DEPARTAMENTU INTENDENTURY

/-/ M a s n y
pułkownik

14

INSTYTUT TECHNICZNY INTENDENTURY

(-) ZAKS	Kierownik Działu Mund.	(-) RERUTKIEWICZ Major
(-) JADACH	Kier. Inst. Techn. Intendenty	(-) FONFERKO Pułkownik
(-) ZIELIŃSKI, por.		

NAZWA PRZEDMIOTU

DATA 15 XII 1938 r.

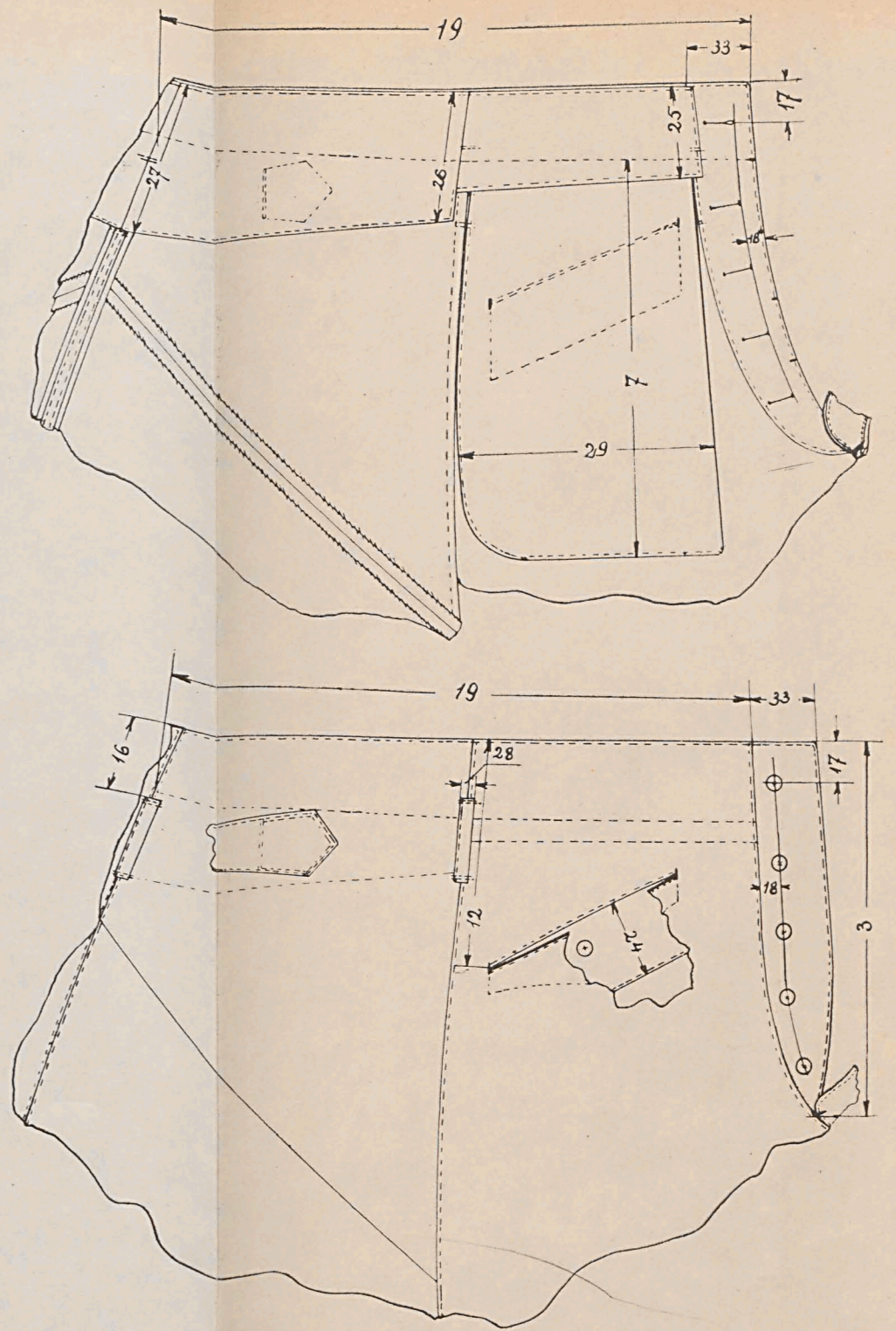
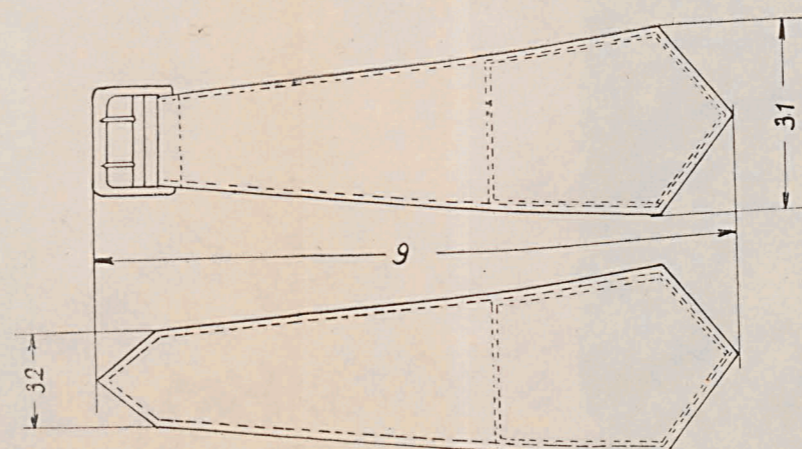
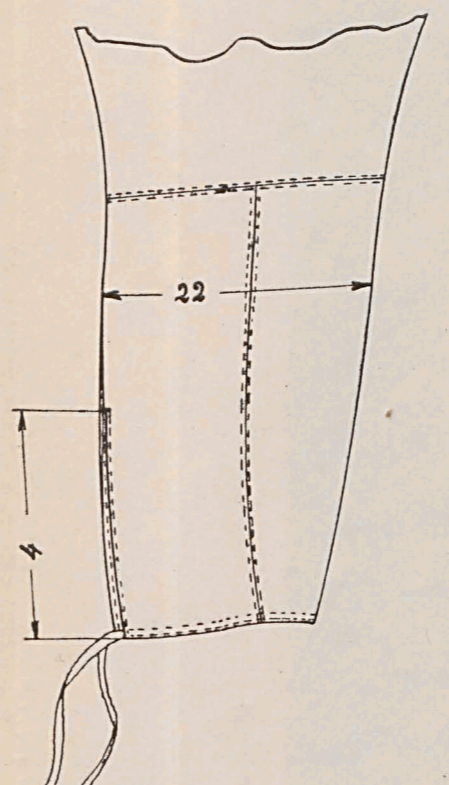
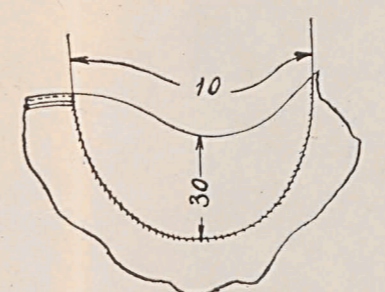
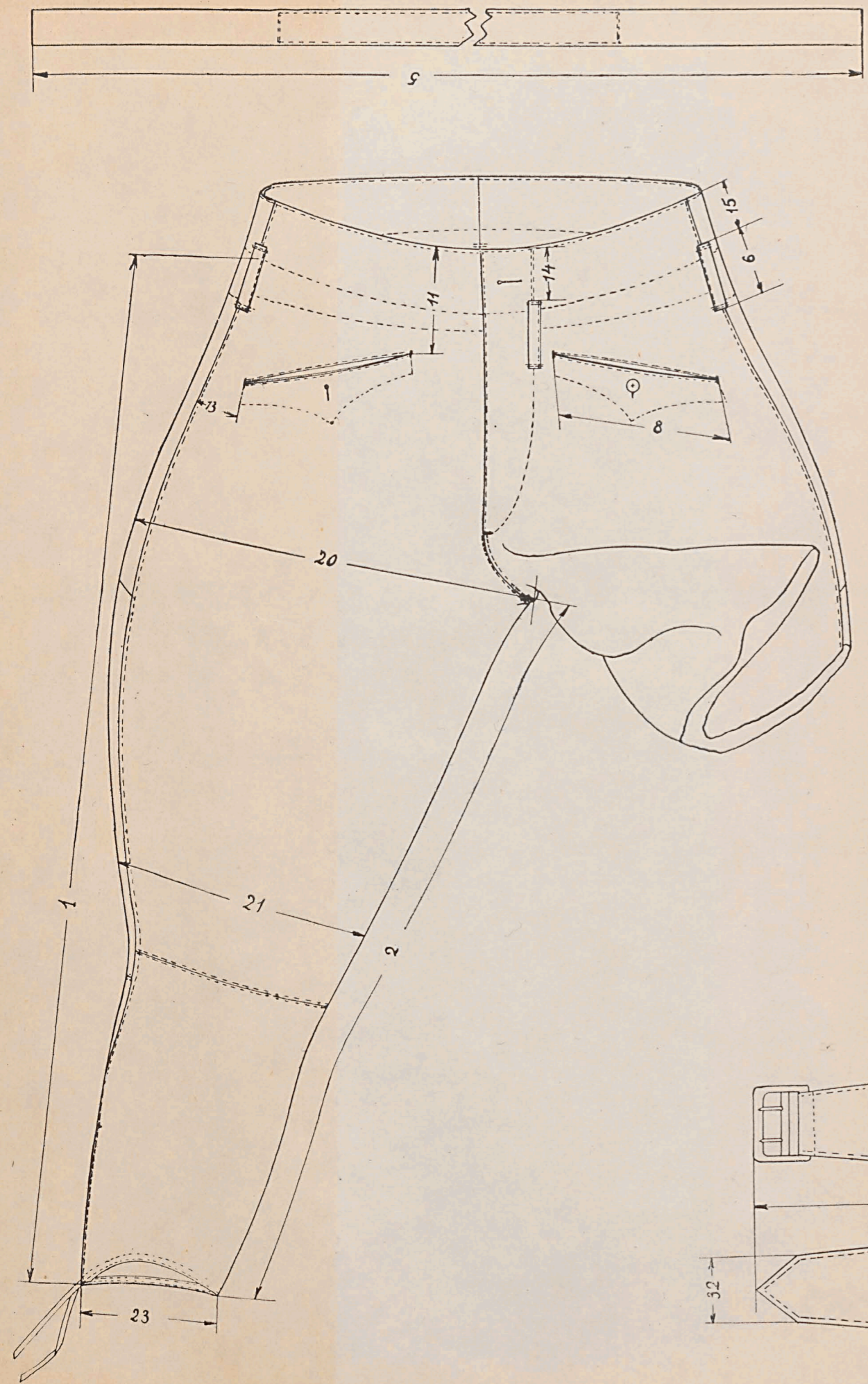
SPODNIE KAWALERII

Nr Nr

RY-SUNKU WAR. TECHN.

1062

1 14

INSTYTUT TECHNICZNY INTENDENTURY			
Kreślił	(-) ZAKS	Kierownik Działu Mund.	(-) RERUTKIEWICZ Major
Sprawdził	(-) JADACH	Kier. Inst. Techn. Intendenty	(-) FONFERKO Pułkownik
Kier. Referatu	(-) ZIELIŃSKI, por.		
NAZWA PRZEDMIOTU			DATA 15 XII 1938 r.
SPODNIE KAWALERII			Nr _____
			RY-SUNKU _____
			WAR. TECHN. _____
			1062